ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 7.7.2004
COM(2004) 437 τελικό

2004/0141 (CNS)

C6-0097/04

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 όσον αφορά τον μηχανισμό αμοιβαιότητας

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 539/2001 περιέχει στο άρθρο 1 παράγραφος 4 ένα μηχανισμό αμοιβαιότητας, ο οποίος εφαρμόζεται όταν μια τρίτη χώρα, που περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (θετικός κατάλογος), καθιερώσει υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους κράτους μέλους. Ο μηχανισμός προβλέπει, εφόσον το ζητήσει το κράτος μέλος «θύμα», μια κοινή αντίδραση απέναντι στην εν λόγω τρίτη χώρα που ακολουθεί διάφορα διαδοχικά στάδια (γνωστοποίηση από το κράτος μέλος τους υπηκόους του οποίου αφορά η υποχρέωση θεώρησης, προσωρινή καθιέρωση από τα κράτη μέλη της υποχρέωσης θεώρησης έναντι των υπηκόων της εν λόγω τρίτης χώρας, εκτός αν λάβει αντίθετη απόφαση το Συμβούλιο, δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της προσωρινής καθιέρωσης της υποχρέωσης θεώρησης, εξέταση από την Επιτροπή κάθε αίτησης του Συμβουλίου ή κράτους μέλους να μετατεθεί η τρίτη χώρα από το θετικό κατάλογο στον αρνητικό κατάλογο του κανονισμού).

Ο μηχανισμός αυτός δεν περιλαμβανόταν στην αρχική πρόταση της Επιτροπής της 26.1.2000, αλλά προέκυψε κατά την πρόοδο των εργασιών στο Συμβούλιο. Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την επιθυμία των κρατών μελών να δοθεί μια πρακτική διάσταση στην αμοιβαιότητα, πρόσθεσε μια παράγραφο 4 στο άρθρο 1 της τροποποιημένης πρότασης που υπέβαλε στις 21.9.2000. Τελικά, ο προταθείς μηχανισμός αμοιβαιότητας, που αποτελεί έκφραση και αποτύπωση των προτάσεων που διατύπωσαν τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο, περιλήφθηκε στο σύνολό του σχεδόν στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 539/2001 που εξέδωσε το Συμβούλιο.

Τρία χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001, ο μηχανισμός αμοιβαιότητας δεν τέθηκε ποτέ σε εφαρμογή. Θα πρέπει να εξεταστούν οι λόγοι για τους οποίους συνέβη αυτό, με βάση τις διαπιστώσεις που περιέχονται σε ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την αμοιβαιότητα στον τομέα των θεωρήσεων[1], και να προταθούν σχετικές νομοθετικές προσαρμογές.

Μια πρώτη διαπίστωση που πρέπει να γίνει είναι η εξής: ενώ ορισμένες τρίτες χώρες που περιέχονται στον θετικό κατάλογο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 επιβάλλουν υποχρέωση θεώρησης σε υπηκόους κρατών μελών ή συνδεδεμένων κρατών (Ηνωμένες Πολιτείες/Ελλάδα · Μπρουνέι/Αυστρία, Φινλανδία, Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισλανδία · Βενεζουέλα/Φινλανδία · Γουατεμάλα/Ισλανδία), τα εν λόγω κράτη δεν ενεργοποίησαν τον μηχανισμό αμοιβαιότητας. Μόνο τα κράτη αυτά όμως έχουν αρμοδιότητα να θέσουν σε εφαρμογή τον μηχανισμό και είναι απολύτως ελεύθερα να επιλέξουν αν θα το πράξουν.

Η στάση αυτών των κρατών μελών οφείλεται κατά πάσα πιθανότητα στο γεγονός ότι ο μηχανισμός είναι υπερβολικά άκαμπτος. Το δεύτερο στάδιο (προσωρινή καθιέρωση από όλα τα κράτη μέλη της υποχρέωσης θεώρησης έναντι της εν λόγω τρίτης χώρας), λόγω του σχεδόν «αυτόματου» χαρακτήρα του, αποτρέπει τα κράτη μέλη από το να προσφύγουν στον μηχανισμό, καθώς φοβούνται ότι θα συμβάλουν στην πρόκληση μείζονος κρίσης είτε στις εξωτερικές σχέσεις με την εν λόγω τρίτη χώρα είτε σε εσωτερικό επίπεδο. Πράγματι, το δεύτερο στάδιο του μηχανισμού δεν μπορεί να ακυρωθεί παρά μόνο με απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία. Στο πλαίσιο του μηχανισμού αμοιβαιότητας, η λήψη μιας τέτοιας απόφασης εκλαμβάνεται υποχρεωτικά ως εκδήλωση άρνησης εκ μέρους των κρατών μελών να εκφράσουν έμπρακτα την αλληλεγγύη τους με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

---

[1] Έγγραφο JAI-B-1(2004)1372 της 18.2.2004

Το πρώτο αυτό συμπέρασμα σχετικά με την ακαταλληλότητα του μηχανισμού αλληλεγγύης ενισχύεται, αν ληφθεί υπόψη και η διεύρυνση της Ένωσης. Μετά την 1.5.2004, τα νέα κράτη μέλη μπορούν να επικαλεσθούν το άρθρο 1 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001, έναντι τρίτων χωρών που εξακολουθούν να απαιτούν θεώρηση από τους υπηκόους τους. Όλα τα νέα κράτη μέλη έχουν νομικά τη δυνατότητα να προσφύγουν στον μηχανισμό αμοιβαιότητας έναντι αρκετών τρίτων χωρών. Οι ανεπάρκειες και οι κίνδυνοι του μηχανισμού αμοιβαιότητας που διαπιστώθηκαν από το 2001 αποκτούν έτσι ιδιαίτερη οξύτητα στο πλαίσιο της διεύρυνσης και καθιστούν ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη αναθεώρησης του εν λόγω μηχανισμού.

Η εν λόγω αναθεώρηση δεν αποσκοπεί στην υποβάθμιση της αλληλεγγύης που χαρακτηρίζει την κοινή πολιτική στον τομέα των θεωρήσεων, παρακάμπτοντας την αμοιβαιότητα που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 539/2001. Η αμοιβαιότητα παραμένει θεμελιώδης αρχή της πολιτικής των θεωρήσεων και ένα από τα (απαριθμούμενα στο 5° σημείο της αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού) κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση ή την τροποποίηση των καταλόγων με τις τρίτες χώρες, που προσαρτώνται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 539/2001. Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί κατ' ουσίαν στην καθιέρωση ενός λειτουργικού μηχανισμού πιο ευέλικτου, πιο ρεαλιστικού και συνεπώς με δυνατότητες να χρησιμοποιείται πραγματικά. Πράγματι, παραγνωρίζοντας την πολιτική διάσταση της αμοιβαιότητας, ο σημερινός μηχανισμός αποδείχθηκε υπερβολικά «μαξιμαλιστικός» και εμπεριέχει πάρα πολλούς πολιτικούς κινδύνους για να διαδραματίσει ένα χρήσιμο ρόλο. Ευνοεί αδιακρίτως την επιβολή αντιποίνων παραβλέποντας τελείως τη διπλωματική προσέγγιση του ζητήματος, ενώ κανένα από τα κριτήρια που διέπουν την κατάρτιση του θετικού και του αρνητικού καταλόγου δεν έχει απόλυτη αξία· η κατάρτιση αυτή γίνεται πράγματι «μέσω σταθμισμένης κατά περίπτωση αξιολόγησης διαφόρων κριτηρίων που συνδέονται ιδίως με την παράνομη μετανάστευση, με τη δημόσια τάξη και την ασφάλεια, καθώς και με τις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης με τις τρίτες χώρες, λαμβάνοντας επίσης υπόψη λόγους περιφερειακής συνοχής και αμοιβαιότητας».

Ο προτεινόμενος μηχανισμός αποσκοπεί επίσης στη διόρθωση ενός βασικού ελαττώματος του προηγούμενου συστήματος, όπου η κίνηση της διαδικασίας γινόταν μόνο από το κράτος μέλος το οποίο αφορά η καθιέρωση της υποχρέωσης θεώρησης από τρίτη χώρα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι καταστάσεις μη ύπαρξης αμοιβαιότητας είναι κρίσιμες στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής των θεωρήσεων και ότι η συζήτηση των περιπτώσεων αυτών σε κοινοτικό επίπεδο προκειμένου να εξευρεθεί η κατάλληλη λύση δεν πρέπει να εξαρτάται από την καλή θέληση ενός μόνο κράτους μέλους. Η κοινή πολιτική θεωρήσεων πρέπει να διέπεται από την αρχή της αμοιβαιότητας, η οποία βασίζεται στην αλληλεγγύη μεταξύ όλων των κρατών μελών όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται έναντι ενός εξ αυτών. Για να εξασφαλισθεί αυτή η αλληλεγγύη και να προστατευθούν τα κοινοτικά συμφέροντα, είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ένας μηχανισμός που θα παρέχει στην Επιτροπή ένα πραγματικό και αποτελεσματικό διαπραγματευτικό μέσο, το οποίο πρέπει να εναρμονίζεται με τη συνολική πολιτική των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης.

Με βάση τις ανωτέρω εκτιμήσεις, η Επιτροπή προτείνει ένα μηχανισμό που θα εξασφαλίζει με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο την τήρηση της αρχής της αμοιβαιότητας, βασικό στοιχείο της κοινής πολιτικής των θεωρήσεων.

Σχολιασμός των άρθρων :

Άρθρο 1 :

Παρατηρήσεις σχετικά με την προτεινόμενη διατύπωση του άρθρου 1 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 :

Η χρήση του όρου «καθιερώνει» αποτελεί σαφή ένδειξη ότι πρόκειται για νέα κατάσταση που δημιουργείται με την απόφαση μιας τρίτης χώρας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ να επιβάλει την υποχρέωση θεώρηση στους υπηκόους ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών οι οποίοι, προηγουμένως, απαλλάσσονταν από την υποχρέωση αυτή. Για να καθίσταται σαφές ότι ο μηχανισμός πρέπει να εφαρμόζεται και στις καταστάσεις που προϋπήρχαν του νέου κανονισμού και εξακολουθούν να υπάρχουν κατά τον χρόνο έναρξης της ισχύος του, προβλέπεται μια νέα ειδική διάταξη στο άρθρο 2.

- Στοιχείο α) :

Η ενημέρωση για μια περίπτωση μη αμοιβαιότητας γίνεται αυτόματα και κατά τρόπο διαφανή. Το οικείο κράτος μέλος υποχρεούται στο εξής να γνωστοποιεί τις εν λόγω περιπτώσεις.

- Στοιχείο β) :

Πρέπει να καταργηθεί ο ισχύων μηχανισμός, με τον οποίο δίνεται υπερβολική έμφαση στη διάσταση των αντιποίνων, που αποτελούν την «κανονική» αντίδραση, από την οποία μπορεί να παρεκκλίνει το Συμβούλιο.

Για να μπορέσει να βρεθεί η πλέον ενδεδειγμένη λύση σε περιπτώσεις μη ύπαρξης αμοιβαιότητας, η Επιτροπή θα πρέπει να προβαίνει σε διαβήματα προς την τρίτη χώρα προκειμένου να εφαρμόσει εκ νέου την απαλλαγή θεώρησης για τους κατοίκους του οικείου κράτους μέλους. Ο ρόλος αυτός της Επιτροπής συνάδει και με την αποκλειστική κοινοτική αρμοδιότητα να ενεργεί προς τα έξω σε θέματα υποχρεώσεων θεώρησης ή απαλλαγής απ' αυτήν. Η Επιτροπή πρέπει να παρουσιάζει τα πορίσματά της υπό μορφή εκθέσεως που θα υποβάλλει στο Συμβούλιο. Η υποβολή της έκθεσης αυτής πρέπει να γίνεται σύντομα, ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης, προβλέποντας παράλληλα μια ρεαλιστική προθεσμία, ώστε να αξιολογηθούν οι συνθήκες και να αρχίσουν τα κατάλληλα διπλωματικά διαβήματα για την επαναφορά της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.

- Στοιχείο γ) :

Η διατύπωση που προτείνεται διέπεται από την επιθυμία να ακολουθείται κατά το δυνατόν, στο πλαίσιο του μηχανισμού αμοιβαιότητας, η συνήθης διαδικασία λήψης των αποφάσεων του είδους αυτού. Έτσι, η Επιτροπή ταυτόχρονα με την έκθεσή της προς το Συμβούλιο μπορεί να υποβάλει πρόταση επαναφοράς της υποχρέωσης θεώρησης έναντι της οικείας τρίτης χώρας. Η προσωρινή αυτή επαναφορά, η οποία πάντως πρέπει να καταργηθεί μόλις η τρίτη χώρα διακόψει την εφαρμογή του εν λόγω μέτρου, αποτελεί μία δυνατότητα επί της οποίας αποφαίνεται το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία. Ο ορισμός σύντομης προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να αποφανθεί το Συμβούλιο αποσκοπεί στην εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας ενός μέτρου που επιτρέπει, κατά περίπτωση, μια ταχεία αντίδραση έναντι της εν λόγω τρίτης χώρας, έχοντας υπόψη ότι πρόκειται για μέτρο διασφάλισης με προσωρινή χρονική εφαρμογή.

- Στοιχείο δ) :

Η δυνατότητα της Επιτροπής να προτείνει το προσωρινό μέτρο δεν πρέπει να εξαρτάται από την προηγούμενη υποβολή έκθεσης προς το Συμβούλιο. Είναι δυνατόν, λόγω ειδικών περιστάσεων, να καθίσταται αναγκαία η επείγουσα υποβολή αυτής της πρότασης προσωρινού μέτρου. Είναι προφανές ότι στην αιτιολογική έκθεση της πρότασής της, η Επιτροπή θα εξηγεί τις περιστάσεις που την οδήγησαν να προσφύγει στη διαδικασία αυτή χωρίς προηγούμενη υποβολή εκθέσεως. Ο επείγων χαρακτήρας του διαβήματος της Επιτροπής καθιστά αναγκαία και τη λήψη απόφασης από το Συμβούλιο σε σύντομη προθεσμία.

- Στοιχείο ε) :

Η επαναφορά της υποχρέωσης θεώρησης σύμφωνα με τους όρους που προβλέπουν τα στοιχεία γ) και δ), παραμένει ειδικό και προσωρινό μέτρο σε σχέση με τη μετάθεση της οικείας τρίτης χώρας από τον θετικό στον αρνητικό κατάλογο του κανονισμού 539/2001. Για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα της αντίδρασης απέναντι στην τρίτη χώρα που δημιούργησε αυτή την κατάσταση μη ύπαρξης αμοιβαιότητας, πρέπει να διευκρινισθεί ότι το προσωρινό μέτρο δεν επηρεάζει τη δυνατότητα να προταθεί η εν λόγω μετάθεση. Πρέπει επίσης να προβλεφθεί ότι, αν δεν υπάρξει από την τρίτη χώρα αντίδραση στο προσωρινό μέτρο, η Επιτροπή θα υποβάλει, σε σύντομο χρονικό διάστημα, πρόταση μετάθεσης της τρίτης χώρας στο παράρτημα Ι.

- Στοιχείο στ) :

Πρόκειται για τις διαδικασίες που εφαρμόζονται όταν η τρίτη χώρα αποφασίσει να καταργήσει την υποχρέωση θεώρησης, με βάση τα όσα προβλέπονται στα στοιχεία ε) και στ) του ισχύοντος μηχανισμού. Ωστόσο, η λήξη της προσωρινής επαναφοράς της υποχρέωσης θεώρησης συμπίπτει ακριβώς με την ημερομηνία έναρξης ισχύος της κατάργησης της υποχρέωσης θεώρησης από την τρίτη χώρα.

Άρθρο 2 :

Στόχος του άρθρου 2 είναι να ορίζεται σαφώς ότι ο μηχανισμός πρέπει να εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται κατά την έναρξη ισχύος του κανονισμού, ο οποίος υποχρεώνει τα κράτη μέλη να γνωστοποιούν κάθε <u>επιβολή</u> θεώρησης από τρίτη χώρα, δηλαδή στις περιπτώσεις που <u>διατηρείται</u> κατά τον χρόνο αυτό η υποχρέωση θεώρησης έναντι των κατοίκων κράτους μέλους από μία ή περισσότερες τρίτες χώρες του παραρτήματος ΙΙ. Κατά το υπόδειγμα των όσων προβλέπονται για την καθιέρωση της υποχρέωσης θεώρησης, πρέπει να ορίζεται αυστηρή προθεσμία γνωστοποίησης από το οικείο κράτος μέλος. Οι διάφορες λεπτομέρειες εφαρμογής του μηχανισμού ισχύουν για τη διατήρηση όπως και για την καθιέρωση της υποχρέωσης θεώρησης.

Η περίπτωση της διατήρησης της υποχρέωσης θεώρησης δεν προβλέπεται στο άρθρο 1, επειδή πρόκειται για ειδική κατάσταση που θα παρουσιαστεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. Πρόκειται για μεταβατικό μέτρο που εφαρμόζεται μόνο κατά τη μετάβαση από το ισχύον καθεστώς (όπου το οικείο κράτος μέλος επιλέγει να ενεργοποιήσει τον μηχανισμό της αμοιβαιότητας) προς το νέο σύστημα (που υποχρεώνει κάθε κράτος μέλος να γνωστοποιεί την καθιέρωση υποχρέωσης θεώρησης από τρίτη χώρα). Θα πρέπει επομένως να ενταχθεί το στοιχείο αυτό (η διατήρηση της υποχρέωσης θεώρησης) στο διατακτικό του κανονισμού αριθ. 539/2001, που περιορίζεται στη ρύθμιση των μελλοντικών καταστάσεων οι οποίες θα προκύπτουν κατά την καθιέρωση υποχρέωσης θεώρησης από τρίτες χώρες.

2004/0141 (CNS)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 όσον αφορά τον μηχανισμό αμοιβαιότητας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο i),

την πρόταση της Επιτροπής[2],

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[3],

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Ο μηχανισμός που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2001 περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εσωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή,[4] αποδείχθηκε ακατάλληλος για την αντιμετώπιση περιπτώσεων μη ύπαρξης αμοιβαιότητας, όπου μια τρίτη χώρα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ του εν λόγω κανονισμού, δηλαδή χώρα της οποίας οι υπήκοοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης, διατηρεί ή καθιερώνει υποχρέωση θεώρησης έναντι των υπηκόων ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών. Η αλληλεγγύη προς τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν καταστάσεις μη ύπαρξης αμοιβαιότητας, απαιτεί να προσαρμοσθεί ο υπάρχων μηχανισμός για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητά του.

(2) Λόγω της σοβαρότητας των εν λόγω καταστάσεων μη ύπαρξης αμοιβαιότητας, αυτές θα πρέπει να γνωστοποιούνται υποχρεωτικά από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ή τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Για να επιτευχθεί η εκ μέρους της οικείας τρίτης χώρας εκ νέου εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης στους υπηκόους των ενδιαφερομένων κρατών μελών, πρέπει να προβλεφθεί ένας μηχανισμός μέτρων σε διάφορα επίπεδα και ποικίλης έντασης, που μπορούν να τεθούν αμέσως σε εφαρμογή. Θα πρέπει, ως εκ τούτου, η Επιτροπή να αρχίζει χωρίς καθυστέρηση διαβήματα προς την τρίτη χώρα, να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο και να έχει τη δυνατότητα να προτείνει ανά πάσα στιγμή στο Συμβούλιο να λάβει προσωρινή απόφαση για

---

2 ΕΕ C της , σ. .
3 ΕΕ C της , σ. .
4 ΕΕ L 81 της 21.3.2001, σ. 1

επαναφορά της υποχρέωσης θεώρησης έναντι των υπηκόων της τρίτης χώρας. Η προσφυγή στη λήψη της εν λόγω προσωρινής απόφασης δεν πρέπει να αποκλείει τη δυνατότητα να μετατεθεί η τρίτη χώρα στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001. Πρέπει επίσης να προβλεφθεί μια χρονική σύνδεση μεταξύ της έναρξης ισχύος του προσωρινού μέτρου και της ενδεχόμενης πρότασης για μετάθεση της χώρας αυτής στο παράρτημα Ι.

(3) Η απόφαση τρίτης χώρας να καθιερώσει ή να επαναφέρει την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης έναντι των υπηκόων ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών θα πρέπει να οδηγεί αυτομάτως σε κατάργηση της προσωρινής επαναφοράς της υποχρέωσης θεώρησης που έχει αποφασιστεί από το Συμβούλιο.

(4) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 539/2001 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

(5) Θα πρέπει να προβλεφθεί ένα μεταβατικό καθεστώς για την περίπτωση που, κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, ορισμένα κράτη μέλη υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης από τρίτες χώρες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001. Όσον αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, ο παρών κανονισμός αποτελεί εξέλιξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας μεταξύ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, που εμπίπτουν στον τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 1 σημείο Α της απόφασης 1999/437/ΕΚ της 17ης Μαΐου 1999 σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας.

(6) Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν δεσμεύονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 539/2001. Συνεπώς δεν συμμετέχουν στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύονται από την εφαρμογή του ούτε υπόκεινται σ' αυτήν.

(7) Ο παρών κανονισμός αποτελεί πράξη που βασίζεται στο κεκτημένο του Σένγκεν ή που αναφέρεται σ' αυτό κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 της πράξης προσχώρησης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001, η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο :

«4. Εφόσον τρίτη χώρα, που περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙ, καθιερώνει υποχρέωση θεώρησης έναντι των υπηκόων κράτους μέλους, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις:

α) εντός δέκα ημερών από την ανακοίνωση ή την εφαρμογή της εν λόγω καθιέρωσης θεώρησης από την τρίτη χώρα, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος την γνωστοποιεί γραπτώς στο Συμβούλιο και την Επιτροπή· η γνωστοποίηση αυτή δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σειρά C ·

β) η Επιτροπή αρχίζει αμέσως διαβήματα προς τις αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας για την επαναφορά της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης και το αργότερο εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση της γνωστοποίησης, υποβάλλει σχετική έκθεση στο Συμβούλιο·

γ) με βάση τα συμπεράσματα της έκθεσής της, η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση λήψης προσωρινού μέτρου για την επαναφορά της υποχρέωσης θεώρησης έναντι των υπηκόων της εν λόγω τρίτης χώρας για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Το Συμβούλιο αποφαίνεται με ειδική πλειοψηφία εντός τριών μηνών σχετικά με την πρόταση αυτή.

δ) Εάν το κρίνει δικαιολογημένο, η Επιτροπή μπορεί, χωρίς προηγούμενη έκθεση, να υποβάλει την πρόταση που αναφέρεται στο στοιχείο γ). Στην πρόταση αυτή εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο στοιχείο γ).

ε) Η διαδικασία που προβλέπεται στα στοιχεία γ) και δ) δεν επηρεάζει τη δυνατότητα της Επιτροπής να υποβάλει πρόταση για τροποποίηση του παρόντος κανονισμού προκειμένου να μετατεθεί η οικεία τρίτη χώρα στο παράρτημα Ι. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον αποφασισθεί η λήψη προσωρινού μέτρου, όπως προβλέπεται στα στοιχεία γ) και δ), η πρόταση τροποποίησης του παρόντος κανονισμού υποβάλλεται από την Επιτροπή το αργότερο έξι μήνες μετά την έναρξη ισχύος του προσωρινού μέτρου.

στ) εφόσον η τρίτη χώρα καταργήσει την υποχρέωση θεώρησης, το κράτος μέλος γνωστοποιεί την εν λόγω κατάργηση στην Επιτροπή. Η γνωστοποίηση αυτή δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σειρά C. Η ενδεχόμενη προσωρινή επαναφορά της υποχρέωσης θεώρησης που αποφασίζεται σύμφωνα με το στοιχείο γ) λήγει αυτομάτως από την ημερομηνία που αρχίζει να ισχύει η κατάργηση της υποχρέωσης θεώρησης από την τρίτη χώρα·»

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη των οποίων οι υπήκοοι, κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης από τρίτη χώρα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001, προβαίνουν σε σχετική γραπτή γνωστοποίηση προς την Επιτροπή εντός δέκα ημερών από την εν λόγω έναρξη ισχύος. Η γνωστοποίηση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σειρά C.

Εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 4 στοιχεία β) έως στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001, όπως τροποποιείται με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 3

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος